

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 293.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, DECEMBER 15th, 1930.

LETO XXXII — VOL. XXXII

Zanimive slovenske vesti o naših rojakih širom Zedinjenih držav

Iz New Waterford, Kanada, se poroča, da je tam bolj slabo z delom. Ljudje delajo kake štiri dni na teden.

Radio postaja v Chicagu WBBM je naredila kontest za "spelling," katerega so se lahko udeležili vsi učenci chicagskih šol. Prva preskušnja je bila te dni, in med udeleženci je bila odlikovana tudi mlada prekmurska Slovenka Mary Petek, 2126 Fowler St.

Pevski zbor "Slovan" v Chicagu obhaja petindvajsetletnico svojega obstanka. Zbor šteje 40 pevskih moči. 14. decembra je priredil lep koncert.

V Jolietu, Ill., je umrl Martin Musich. Ranjki je bil 69 let star. Zapušča soprogo ter štiri sine in štiri hčere, poleg tega pa 16 vnukov in sestro.

V Rock Springs, Wyo., se je ponesrečil Mr. Valentin Jugovich. Kamenje ga je v rovu precej poškodovalo. In Frank Hafnerju v istem mestu je pred kratkim zlomilo nogo.

V Milwaukee, Wis., je umrl rojak John Mohar, star 46 let, doma iz Krke pri Novem mestu. Istotam je umrl rojak John Kos, star 41 let, in doma iz Savinjske doline na Štajerskem.

Iz Willard, Wis., se poroča, da je dobil slovenski farmer Frank Urbanc odlikovanje od državnih oblasti, ker zna dobro rediti živino.

V Midway, Mass., je umrla Mrs. Mary Mayer. Stara je bila 38 let. Doma je bila iz Domžal. Zapušča moža in tri otroke.

Mrs. Agnes Benčan iz Chicago, Ill., prav lepo piše v "Glasu Narodu" glede podpore slepcem v Domovini in glede Jugoslovanske Matice, na katero so se narodne Slovenke v Chicagu obrnile v staro domovino za nasvete. "Jugoslovanska Matica" v stari domovini je bila med tem razpuščena.

V Milwaukee, Wis., je umrl rojak Jos. Kravanja, star 44 let, doma iz Polja pri Bohinju na Gorenjskem. V Ameriko je prišel leta 1913.

Nekdanji sovražniki so postali prijatelji

Aberdeen, Washington, 13. decembra. — William Weisenborn in William Höwser sta ležala v letu 1918 v strelskih jarkih na fronti, komaj 25 jardov oddaljena drug od drugega. Weisenborn je bil nemški uланec, Höwser pa je pripadal ameriški infanteriji. Danes pa dela Höwser za Weisenborna v njegovi mesnici. In delal je za njega več mesecev, predno sta dognala, da sta si bila v svetovni vojni nasprotnika.

Siromak

John Ethridge iz East Liverpool, Ohio, je prišel v Cleveland, da se ozre za delom in da dobi odkodnino kot vojni veteran. Ko je šel od doma je vtaknil tudi star revolver v žep, brez nabojev. Na Payne Ave., sta ga te dni ustavila dva moška, ki sta ga prosila za tobak, in v istem trenutku so bili že štirje policisti nad njimi. Ethridga so preiskali, dobili revolver in moral je pred sodnika. Tu je povedal svojo zgodbo Ethridga je imel pošten obraz, sodnik Silbert ga je spustil, navzokaj častnikarji in drugi so nabrali nekaj denarja, in žarečega obraza je šel Ethridga domov.

Je priznal, da je odnesel hranilnicam tekem let osem milijonov

Hollywood, Cal., 13. decembra. Charles Whitmore, komisar za posojilnice in stavbinska društva naznanja, da ima v rokah pisмено priznanje, da je tajnik-blagajnik posojilnih društev, Gilbert Beesmyer, povelil tekem let mnogo milijonov posojilniškega denarja. Direktorji organizacije, katere tajnik-blagajnik je omenjeni bil, pravijo, bo znašala poveljba do osem milijonov dolarjev. Ne samo posojilnice so osleparjene, pač pa tudi nekatere zarovalne družbe, pri katerih je bil Beesmyer direktor. Beesmyer je spekuliral z nasleparjenim denarjem, in so njegove nečedne transakcije se vršile skozi devet let. Potem ko je Beesmyer priznal državnemu pregledovalcu svoje sleparije, je bil aretiran in obtožen velike tatvine. Državni nadzornik posojilnic se je izjavil, da četudi je poveljba velika, pa ljudem ni treba zgrubiti zaupanja, ker ni nihče v nevarnosti za svoj denar.

Farmer je baje umoril vso farmersko družino

Watford City, N. D., 13. decembra. — Pred nedavnim časom je mahoma izginila vsa farmerska družina A. C. Haven. Sedaj se bo pa najbrž dognalo, kdo je povzročil to. Oblasti so prijelo farmerja Charles Bannona, ki je bil upravitelj farme. Bannon je sprva tajil, potem je pa peljal policijo na neko smetišče, kjer so dobili ostanke trupla tri mesece starega otroka. Na nadaljno zahtevo policije je Bannon peljal policijo v skedenj, kjer so dobili trupla farmerja in njegovih dveh sinov. Kam je skril Bannon trupla farmerjeve žene, še niso mogli dognati. Bannon je trdil svojo ječasnjo, da je družina odpotovala proti zapadu in njemu izročila vodstvo farme. Napram odvratniku je pa izjavil, da mu je dala farmerjeva žena denar, da je ubil farmerja in družino.

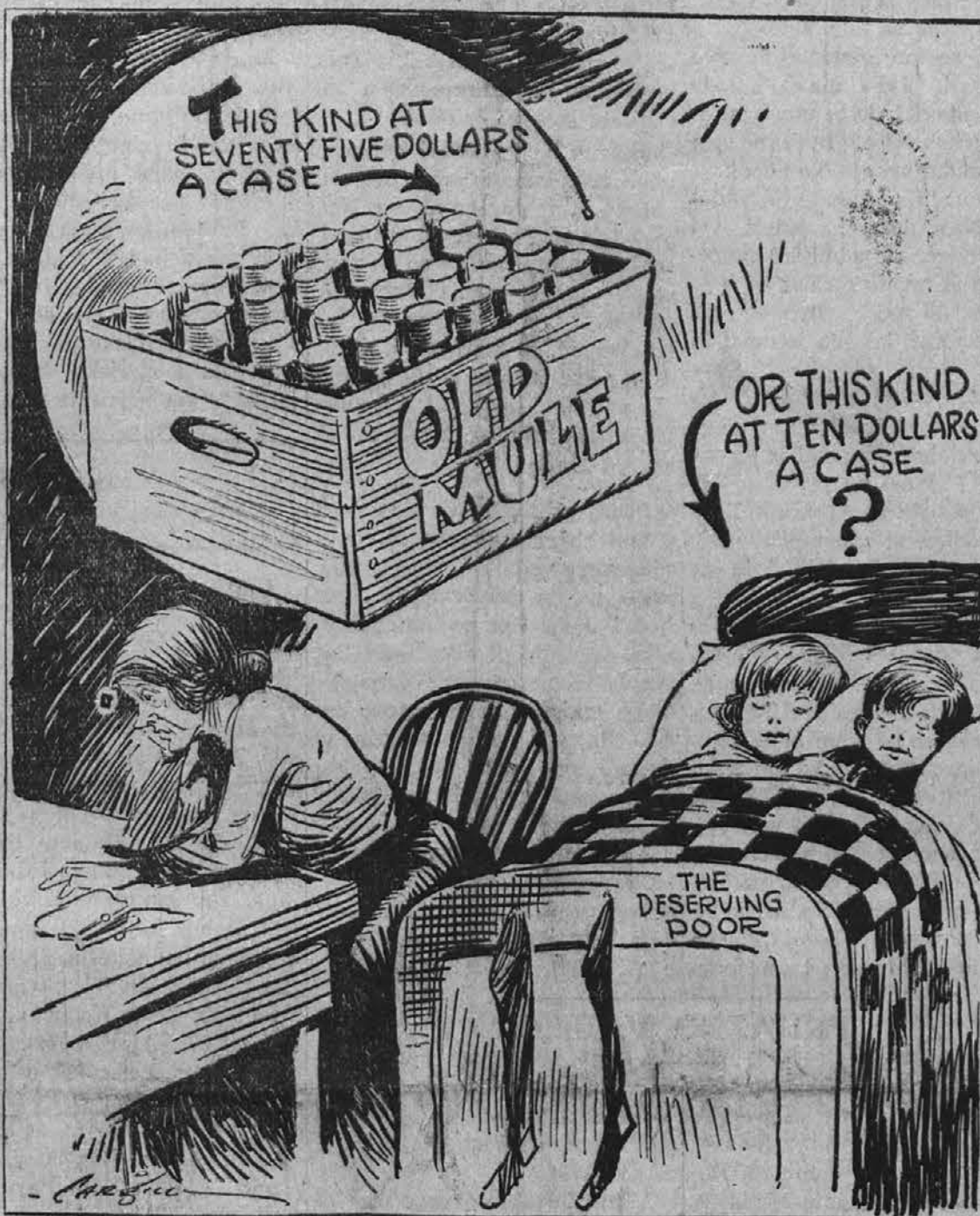
Za božičnico

Vodstvo S. D. Doma v Collinwoodu naznanja, da priredi božičnico siromskim družinam dne 24. decembra ob 7. uri zvečer v S. D. Domu. Darila bodo vsebovala obleke in živež. Apel na društva kot na trgovce je bil precej uspešen. Vidi se, da rojak z rojakom sočustvuje, in našim trgovcem je potrebno priznati vso hvalo, ker podpirajo to akcijo. Vrniti jim moramo naklonjenost s tem, da kupujemo ob Božiču in vselej pri njih naše potrebišine. Imena društev, trgovcev, posameznikov, ki so ali bodo prispevali, bomo priobčili v javnosti. — Akcijski odbor S. D. Doma.

Narodni park

Vodstvo javne knjižnice na St. Clair Ave., in 55. cesti, naznanja, da se bodo kazale v torek, 16. decembra, ob 8. uri zvečer, lepe premikajoče slike o znamenem Yellowstone National parku. Te slike so skrajno zanimive radi lepote tega krasnega parka, ki se kaže v slikah. Vstopnina je prosta. Otrokom vstop ni dovoljen razen v spremstvu staršev.

Kaj bomo darovali sirotam za Božič?

Novi naročniki

Pretekli teden so se na slovenski dnevnik "Ameriška Domovina" naročili sledeči naš rojaki v Clevelandu: Jos. Gregorich, Paul Princ, Mary Praznik, John Preskar, Mrs. Therese Doljak, Jennie Zagorc, Valentin Oblak, Steve Lovrin, Mary Bizjak, Anton Bavec, Mrs. Verlich, John Gerbec, Anton Vatovec, Mary Štrancar. Za Jugoslavijo smo dobili sledeče naročnike: Janez Cvek, Marija Kolar, Anton Pavlič, Miha Košnik, Jože Sever, Jože Hočvar. V Barbertonu, Ohio, se je naročil Paul Palčić, v Detroitu, Mich., pa Rev. B. Winkler, vsega skupaj 22 novih naročnikov pretekli teden, kot je bilo včeraj naznanjeno po radio. Vsem skupaj prav iskrena hvala!

Španska revolta se je ponesrečila

Huesca, Španija, 14. decembra. V mestu Jaca se je preteklo soboto spuntala vojaška posadka in je začela streljati. Toda nemudoma je prišlo na lice mesta lojalno vojaštvo iz Saragosse, ki je napadlo puntarje in jih takoj porazilo. Kakih 100 puntarjev je padlo v boju, drugi so se sami podali. Prijetih je bilo osem častnikov, katere se so takoj postavili pred vojno sodnijo in ustrelili. Minulo je že nad 50 let, ko je bila na španskem kak častnik ustreljen radi punta.

Vest iz domovine

Mrs. Josephine Udovč, roj. Kastelec, je dobila iz domovine vest, da ji je 17. novembra umrl njen oče Anton Kastelec, doma iz vasi Sad pri Zatični. Star je bil 85 let. Bodi mu ohranjen blag spomin.

© Pismo ima pri nas Frank Smolčič.

Vojaštvo vlada na Kubi, Machado ima še vedno vso oblast v rokah

Havana, 13. decembra. Na Kubi je razglašeno pravo obsedno stanje, ko je skušal predsednik Machado potlačiti razne nemire, ki so zbruhnili proti njemu, in katerih namen je spravi ti ga od predsedništva. Predsednik sam je zanimal razne vesti, da je podal svojo resignacijo najvišji sodnji republike Kuba, poleg tega je pa podal tudi ameriški poslanik izjavo, v kateri pravi, da je "skrajna laž," da bi on zahteval, da bi ameriška vlada poslala dve križarki v kubanke voda, da zatire gibanja ustašev. Potem ko je policija v mnogih mestih streljala v in nad množico, ki je demonstrirala proti vladi, se je včeraj predsednik Machado poslužil svoje ustavne pravice s tem, da je suspendiral ustavo za 30 dni, in tako postal neomejen diktator v republiki. Diktatorska pravica na Kubi daje predsedniku pravico obsoditi ljudi brez sodne obravnave, prepovedati svobodne govore in enake določbe. Medtem je pa 200 zdravnikov zagotovilo vlado, da bodo šli na štrajk, ako vlada zapre profesorje narodne univerze, ki so podpirali gibanje ustajnikov. Zdravniki so izjavili, da bodo štrajkali na ta način, da se ne bodo odzvali klicem bolnikov niti ne bodo izdajali zdravniških predpisov.

Državljanska šola

Prihodnji teden se vrši pouk v državljanski šoli dvakrat, in sicer v sredo in četrtek. Potem pa preneha pouk za 14 dni in se zopet začne prvi četrtek po Novem letu.

* Predsednika republike Kuba nameravajo odstaviti.

Silovita razstrelba

Skrivnostna razstrelba se je pripetila v nedeljo okoli 4. ure zjutraj v hiši na 861 E. 72nd St., severno od St. Clair Ave. Dotična hiša je popolnoma porušena in deli hiše razmetani na vse kraje, šipe so popokale pol milje v okolici, pet drugih hiš je močno prizadetih, in kakih 12 družin je moralo bežati na cesto. Takoj po razstrelbi je nastal ogenj, ki je močno poškodoval pet hiš v soseski. Družina, ki stanuje v hiši, kjer se je pripetila razstrelba, Mr. in Mrs. Katz, k sreči ni bila doma. Nahajali so se v Detroitu, sicer bi bila gotova oba mrtva. Čudež pri tem je, da se nikomur ničesar ni zgodilo. Nekaj otrok je bilo porezanih od padajočega stekla, in to je vse. Dve hiši sta popolnoma uničeni, eno hišo je vrglo iz temelja, kakih 500 šip je bilo razbitih. Načelnik ognjegašev, ki so dospeli na lice mesta, se je izjavil, da je razstrelba nastala v omenjeni hiši v kleti, takoj zraven plinskega metra. Duh po gasolinu je bilo zelo močan, ko so ognjegašci tja dospeli. Niti policija niti ognjegašci ne morejo še dognati pravega vzroka za razstrelbo. Družina Katz se ni še vrnila iz Detroita. Skupna škoda, ki jo je povzročila razstrelba znaša nad \$40,000.

Novorojenček

Staršem Jakob in Mary Gustinčič je umrla hčerka Mary, stara en dan. Družina stanuje na 13209 Kirton Ave., v West Parku. Porgeb preskrbi Grdina & Sons v torek popoldne.

Zopet doma

Mrs. Svetek, soproga slovenskega pogrebника Mr. August Svetka je srečno prestala operacijo v bolnici in se je vrnila na svoj dom.

Tujezemci v Zedinjenih državah ne iščejo več državljanstva kot prej

Washington, 13. decembra. — Tajnik narodne lige za državljanske pravice, Harry Fields, naznanja v pravkar izdanem poročilu, da še nikdar prej v zgodovini Zedinjenih držav ni takšno malo število tujcemcev iskalo državljanstva kot pa pri dobitvev državljanstva kot pa pri dobitvev državljanstva. Svota se je zvišala od \$5.00 na \$20.00, in v nekaterih slučajih celo na 35 dolarjev, dočim velja takozvani "prvi papir" z vsemi prilikami vred \$10.00, mesto \$1.00 kot prej. In prišlo je vse skupaj, gospodarska kriza in z višane pristojbine, katere je uvedla republikanska administracija. To je vzrok, da se tisoče tujcemcev, ki bi sicer radi postali ameriški državljani, ne zmenja za pridobitev ameriškega državljanstva. Nekateri nimajo denarja, ker so brez dela, drugi pa mislijo, da je pristojbina previsoka. Ako pridejo demokratje na krmilo vlade, bodo skušali znižati previsoko pristojbino.

V Waukeganu so oprostili znanega gangsterja

Waukegan, Ill., 13. decembra. — Poznani ganež in vodja raketičev, George "Bugs" Moran, je bil danes od porotnikov oproščen obtožbe, da je navaden postopač. Porotniki so se posvetovali šest ur. Moran, ki je znan v Chicagu kot razupit ganež in ki ima na vesti več umorov, je dokazal, da so njegovi tedenski dohodki od čistilnice oblek najmanj \$100 in torej ne more biti potepuh.

Bivši policist je postal navaden ropar

Detroit, Mich., 13. decembra. Policija je aretirala bivšega policista Fred Nielporta in ga pridržala v zaporih. Aretirani je izjavil oblastim, da se je udeležil pri 21. ropih v Detroitu in da je izvršil štiri rope v Clevelandu.

Ženska ustrelila znanega zdravnika

Sulphur Springs, Tex., 12. decembra. Dr. R. M. Payne, 50 let star, jako poznan zdravnik v tem mestu, je bil danes ustreljen, ko je korakal po stopnicah proti svojemu uradu. Policija je prišla neko 40 let staro žensko in jo obdolžila streljanja.

Podeljeno državljanstvo za božične praznike

Pretekli petek se je vršilo na zvezni sodniji v Clevelandu za slišanje za državljanstvo in večje število naših ljudi je dobilo ameriško državljanstvo pravico. Med njimi so sledeči: John Bratcl, Elija Šimrak, Fahnie Gross, Štefan Lemel, Tomaž Oblak, Jennie Štrumbelj, Jos. Grabanova, Joseph Gartner, Fr. Lukša, skupaj devet novih državljanov. Postali so državljani za božične praznike. Zadnjič smo jih izkazali 326, danes 9, skupaj 335 novih naših državljanov v letošnjem letu. Vsem novim državljanom naše prav iskrene čestitke!

Duševno delo nima dosti pomena v Ameriki, pravi Sinclair Lewis

Stockholm, 13. decembra. — Znameniti ameriški pisec Sinclair Lewis, je danes na zborovanju prominentnih znanstvenikov iz raznih krajev sveta, do bil Noblovo nagrado, in je imel ob tej priliki govor, tekem katerega se je zelo malovažno izrazil o kulturi Amerike. Izjavil je v svojem govoru, da Ameriki ni do drugega kot do komercializma, in da se kultura na vseh koncih in krajih prezira. Sinclair Lewis je spisal dva romana, ki sta v vsej ameriški javnosti izzvala največje začudenje in priljubljenost, namreč "Main Street" in "Babbitt." V svojem govoru je omenjal Lewis, da v deželi, kot je Amerika, ki gradi 80 nadstropna poslopja, milijone avtomobilov in tisoče milijonov pšenice, umetnik takorekoč sploh ne šteje. Izjavil je, da so trgovski ravnatelji v Zedinjenih državah pravi gospodarji Zedinjenih držav. Ni samo Lewis zasramoval v svojem govoru univerze in kolegije v Zedinjenih državah, pač pa je tudi napadal umetniške zavode in akademije. Končno je pa le imel dobro besedo za Ameriko, rekče, da prihodnost mnogo obeta, ker je Amerika glede umetnosti še mlada, in bo znala po svoji mlajši generaciji še mnogo nuditi v umetniškem smislu ne samo Ameriki, pač pa tudi ostalemu kulturnemu svetu.

Popravek

V št. 290 "Ameriške Domovine" se je čitalo, da je umrl Rev. Alojzij J. Kastigar, in je bilo cmenjeno, da je bil ranjki doma iz "Dolanec." Pravilno bi se moralo glasiti, da je bil ranjki doma iz fare Dobernič, torej tam kot škof Baraga. Njegova rojstna vas se imenuje Straje, in po domače se mu je reklo "Pajerjev."

Čitalnica S. D. D.

Za predsednika čitalnice S. D. Doma je bil izvoljen Fr. Hagric, podpredsednik Joseph F. Durn, tajnik Louis Elovac, blagajnik John Mandel, knjižničar Joseph Pecdzirtz. Ostali odbori se volijo na prihodnji redni mesečni seji.

Prošnja vdove

Opozarjamo na dopis, ki je danes priobčen od društva slovenskih vdov, v katerem se opozarja rojake na obupni položaj matere-vdove. Naredite vsak po svoji moči, kakor vas prosi društvo slovenskih vdov.

Pozdrav

Mr. J. Anžič iz Girard, O., nam pošilja pozdrave iz Racine, Wis., kjer se je mudil zadnje dni. In pravi, da nam bo že kakaga novega naročnika poslal. Prav lepa hvala!

Delniška seja

Vsem delničarjem in delničarkam S. Doma na Holmes Ave., se naznanja, da se vrši glavna seja delničarjev Doma v nedeljo, 11. januarja, ob 1. uri popoldne.

Asesment

Pomnite, da je 25. dan v decembru Božič, in da morate svoj društveni assesment poravnati prej. Društveni tajniki vas prijazno opominjajo na to dejstvo.

Vreme

Vse tiho na fronti. Bližamo se božičnim praznikom in za enkrat: "mir ljudem na tem svetu."

* Kapitan "Leviathana" se je odpovedal svojemu poslu. Leviathan je največji parnik sveta.

Naša kupčija
je dobra;
hvala vam.

Največja novica mnogih let
našim prijateljem

Naša kupčija
je dobra
hvala vam.

Chicago Chain Store Co. 6101 Glass Ave.

TRGOVINA
ODPRTA
VSAK VEČER
DO 8.30

ŠEST
A

PREDBOŽIČNA RAZPRODAJA

TRGOVIA
ODPRTA
VSAK VEČER
DO 8.30

se prične v torek 16. decembra ob 8.30 zjutraj in se bo nadaljevala do Božiča

Nikoli tako velika, nikdar tako dobra, in nikdar tako poceni

ZA NAŠO ŠESTO LETNO PREDBOŽIČNO RAZPRODAJO SMO SE PRIPRAVILI, KOT NIKDAR POPREJ V ZGODOVINI, Z NAJVEČJO IN NAJBOLJŠO ZALOGO ZA PRAZNIKE. V SVRHO OBSTOJEČIH RAZMER, SMO KUPILI POCENI, KOT ŠE NIKDAR PREJ IN BOMO PRODAJALI TAKO POCENI, KOT ŠE NIKDAR PREJ V VSEH PREDBOŽIČNIH SEZONAH. MI HOČEMO POMAGATI SVOJIM PRIJATELJEM, DA BODO IMELI VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO. Z DRUGIMI BESEDAMI REČENO: VAŠ DOLAR BO KUPIL NAJMANJ DVAKRAT TOLIKO KOT ZADNJE LETO. VRHU TEGA PA DOBRO, ZANESLJIVO BLAGO, Z GARANCIJO VRNITVE DENARJA, ČE NI ZADOVOLJSTVA.

Chicago Chain Store Co. Glass Ave. vogal 61. ceste

25c deške platnene ovratnice, razprodajna cena 10c	\$1.00 moške in fantovske rayon svilene scarfs, razprodajna cena 49c		50c ženske rayon svi- lene nogavice, prvovrstne, razprodajna cena 25c	Do \$1.00 vredni božični seti za darila, razprodajna cena 25c	50c vredni deški robci z monogramom, 3 v zavoju 25c zavoječek	\$2.49 deški in dekljski, nove mode lepi cricket svitri, razprodajna cena \$1.19		29c moške, nove, lepe svilene nogavice, razprodajna cena 15c par
39c 22x42 turške brisače, razprodajna cena 19c	69c zastori za okna, zeleni in rumeni, po 44c	\$1.25 pregrinjala za radije, omare in ledenice, razprodajna cena 49c	29c vredno blago za obleke, pisano, nove vrste, razprodajna cena 17c jard	Do \$2.49 nove obleke za ženske, vse garantirane, razprodajna cena \$1.29	\$1.25 ženski, težki, zim- ski union suits, brez rokavov ali kratki rokavi, razprodajna cena 67c	49c ženske, svilene in volnene nogavice, vseh barv in mer, razprodajna cena 29c par	49c moške svilene no- gavice, za darila, razprodajna cena 23c par	\$1.98 moške in ženske flat crepe scarfs za darila, po 89c
49c moške, čisto nove praznične ovratnice, razprodajna cena 29c	29c vredne 26 palcev škotska flanela, za pajamas in nočne obleke, srajce, itd., jako poceni po 12c jard		49c ženski svileni robci, jako krasni vzorci in barve, samo 15c vsak	Navadni \$1.00 pravi E. Z. deški union suits, mere 3 do 13. Ne moremo priporočati boljših po 59c vsak	\$1.25 moški težki union suits, mere 36 do 46, po 79c	19c vrednost, deloma platneno blago za brisače, po 9c jard 29c lepi cretonnes po 15c jard		Do \$1.49 vredne ženske vzorčne chamusette rokavice, mere 6 do 7½ samo, razprodajna cena 39c par
89c deške bluže iz broadclotha, vse mere in lepe barve, po 44c	\$1.00 deške srajce iz broadclotha, mere 10 do 14½, po 64c	\$5.00 spalne suknje za moške in ženske po \$2.98	\$5.00 moške praznične hlače, po \$2.45	\$1.25 velika pregrinjala po 69c \$2.98 veliki, težki, deloma volneni indijanski blanketi, razprodajna cena \$1.69	35c bearskin nogavice za dečke, mere 6 do 10, razprodajna cena 19c	59c deške usnjene rokavice, po 39c	\$1.50 moške ali ženske hišne copate, po 89c	\$1.50 moške overalls, unjskega izdelka, z naramnicami, mere 38 do 46, po 89c
Do \$1.50 vredne moške praznične srajce, vseh mer, po 77c	\$5.00 moški ali ženski sweater jopiči, težki in volneni. Ne more jih nadomestiti za tako ceno, razprodajna cena \$2.49		\$2.00 moške srajce iz be- lega broadclotha, jako poceni za \$1.25	\$1.00 najnovejše mode nogavice 65c \$1.50 najnovejše nogavice po \$1.00	29c obleke za blazine, 36x45 po 17c \$1.29 posteljne rjuhe, 81x90, po 87c	\$3.95 moški bearskin lumberjackets, mere 14½ do 18, razprodajna cena \$1.95		Blago za ZASTORE skoro po polovični ceni
79c 36 palcev blago za obleke, najnovejše barve, rayon flat crepe, po 44c	29c vredne ženske lisle nogavice, po 17c	79c ženski svileni in volneni union suits, po 44c	59c importirano blago za pernice, garan- tirano trdno, po 29c jard	\$1.95 moške, lepe svilene prevlečene srajce iz broadclotha, v božičnem zavoju, jako posebno, po \$1.00	\$6.50 blanketi, dvojni, deloma volneni, po \$3.47	35c zavojev robcev po 20c 75c zavojev robcev po 45c	\$1.98 dvojni bombaževi blanketi po \$1.19	39c vredno namizno platno, najboljše kvalitete, jard po 25c

OPOMBA! Varujte se posnemalcev, ker je samo ena prava CHICAGO CHAIN TRGOVINA v tej okolici in to je na Glass Ave. in vogal 61. ceste.

SEDAJ PA VSI ZA USPEŠNO NOVO LETO